ৰাজা কুলকাৰ্ণী আৰু অন্যান্য

বনাম

বম্বে ৰাজ্য

[মুখ্য ন্যায়াধীশ পতঞ্জলি শাস্ত্ৰী , ন্যায়াধীশ মেহেৰ চান্দ মহাজন, ন্যায়াধীশ এছ.আৰ. দাস, ন্যায়াধীশ ভিভিয়ান বসু আৰু ন্যায়াধীশ গুলাম হাছান]

ভাৰতীয় সংবিধান, অনুচ্ছেদ১৯(১)(ক) আৰু (গ)-বম্বে ঔদ্যোগিক সম্পৰ্ক আইন, ১৯৪৬, ৰ ধাৰা ৩(৩২), ১২, ১৩- ঔদ্যোগিক বিবাদ (আপিল ন্যায়াধিকৰণ) আইন , ১৯৫০ৰ, ধাৰা ২৪, ২৭- আপীল চলি থকা অৱস্থাত ধৰ্মঘট -অবৈধতা- সদস্যপদৰ শতাংশ অনুসৰি সংঘক "প্ৰতিনিধি" আৰু ''যোগ্য'' হিচাপে শ্ৰেণীভুক্ত কৰা- বাক স্বাধীনতা আৰু সংঘ গঠনৰ মৌলিক অধিকাৰ উলংঘা কৰা।

ঔদ্যোগিক বিবাদ (আপিল ন্যায়াধিকৰণ) আইন, ১৯৫০, চনৰ ২৪ আৰু ২৫ নং ধাৰা অনুসৰি এটা আপীল বৈধ বা দক্ষ নহলেও আপীলটো চলি থকাৰ সময়ত ধৰ্মঘট অবৈধ হ'ব ।

১৯৪৬ চনৰ বম্বে ঔদ্যোগিক সম্পৰ্ক আইন অনুসৰি এটা সংঘ "প্ৰতিনিধি সংঘ" হিচাপে পঞ্জীয়ন হ'ব পাৰে যদিহে ইয়াৰ সদস্য সংখ্যা যিকোনো স্থানীয় অঞ্চলৰ যিকোনো উদ্যোগত নিয়োজিত মুঠ কৰ্মচাৰীৰ ১৫ শতাংশতকৈ কম নহয় আৰু যদি কোনো সংঘৰ সদস্য সংখ্যা ১৫ শতাংশতকৈ কম আৰু ৫ শতাংশতকৈ কম নহয় তেন্তে ইয়াক কেৱল 'যোগ্য সংঘ' হিচাপেহে পঞ্জীয়ন কৰিব পাৰি।

কোৱা হৈছে যে ওপৰৰ বিধানসমূহে সংবিধানৰ ১৯(১)(ক) আৰু (গ) অনুচ্ছেদৰ উল্লেখ থকা শ্ৰমিকসকলৰ বাক আৰু মত প্ৰকাশৰ স্বাধীনতা আৰু সংঘ বা সংঘ গঠনৰ মৌলিক অধিকাৰ উলংঘা কৰা নাছিল । সদস্যপদৰ শতকৰা হাৰ অনুসৰি সংঘবোৰক "প্ৰতিনিধি" আৰু "যোগ্য" হিচাপে সংঘৰ শ্ৰেণীবিভাজন কৰাটো আৰু কেৱল ১৫ শতাংশতকৈ কম সদস্যপদ নথকা থকা ইউনিয়নক শ্ৰমিকক প্ৰতিনিধিত্ব কৰাৰ অধিকাৰ দিয়াটো আছিল এক যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজন আৰু আইনৰ আগত সমতাৰ নীতি উলংঘা কৰা নাছিল।

ফৌজদাৰী আপীল অধিকাৰক্ষেত্ৰঃ ১৯৫১ চনৰ আপীল গোচৰ নং ৮৭, ৮৮ আৰু ৮৯ কেইটা ভাৰতীয় সংবিধানৰ ১৩২(১) অনুচ্ছেদৰ অধীনত, বোম্বে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ১৯৫১ চনৰ ৮ জানুৱাৰী তাৰিখৰ ১৯৫০ চনৰ ফৌজদাৰী আপীল নং ৬৭৫ , ৬৭৬ আৰু ৬৭৭ত (ন্যায়াধীশ বাৱডেকাৰ আৰু দীক্ষিত) দিয়া ৰায় আৰু আদেশৰ পৰা হোৱা আপীল।

আপীলকাৰীৰ হৈ.................. এন ভাৰুচা আৰু দাৰা ভানিয়া।

এম. চি. চেটালভাড, এটৰ্ণী জেনেৰেল ফৰ ইণ্ডিয়া (জি. এন. যোশী আৰু পোৰাছ এ মেহতা, তেওঁৰ সৈতে) ....প্ৰতিবাদীৰ হৈ ।

১৯৫৩ চনৰ ২৪ নৱেম্বৰ: আদালতৰ ৰায়দান প্ৰদান কৰে ন্যায়াধীশ গুলাম হাছানে-

তিনিওজন আপীলকাৰীৰ এই একত্ৰিত আপীলসমূহ বম্বেৰ উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ৰায় আৰু আদেশৰ পৰাই উদ্ভৱ হৈছে (ন্যায় ন্যায়াধীশ বাভডেকাৰ আৰু দীক্ষিত) , য'ত উচ্চ ন্যায়ালয়ে ঔদ্যোগিক বিবাদ (আপীল ন্যায়াধিকৰণ) আইন (১৯৫০ চনৰ XLVIII নং)ৰ ধাৰা ২৭ৰ অধীনত বৃহত্তৰ বম্বেৰ পঞ্চম আদালতৰ প্ৰেচিডেঞ্চি দণ্ডাধীশে লিপিবদ্ধ কৰা আপীলকাৰীসকলৰ দোষী সাব্যস্ত কৰাটো নিশ্চিত কৰে , কিন্তু তেওঁলোকৰ শাস্তি ছমাহৰ কঠোৰ কাৰাদণ্ডৰ পৰা তিনি মাহৰ সাধাৰণ কাৰাদণ্ডলৈ হ্ৰাস কৰিলে আৰু প্ৰতিজন আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে বিহা ১০০০ টকাৰ জৰিমনাৰ শাস্তি আঁতৰাই দিছিল। আপীলকাৰীসকল হৈছে মিল মাজদুৰ সভাৰ সভাপতি আৰু সম্পাদক , যিটো ভাৰতীয় ট্ৰেড ইউনিয়ন আইনৰ অধীনত পঞ্জীয়নভুক্ত বোম্বাইৰ বস্ত্ৰ শ্ৰমিকৰ এটা সংঘ। দেখা গৈছে যে বম্বেত প্ৰায় ২,১০,০০০ বস্ত্ৰ শ্ৰমিকে কাম কৰি আছে আৰু ইয়াৰে প্ৰায় ৩৫ শতাংশ তিনিটা ভিন্ন শ্ৰমিক সংঘৰ। প্ৰথমটোৰ নাম "ৰাষ্ট্ৰীয় মিল মজদুৰ সংঘ" যিটো বম্বে ঔদ্যোগিক সম্পৰ্ক আইন, ১৯৪৬ৰ অধীনত "প্ৰতিনিধি সংঘ" হিচাপে স্বীকৃতি লাভ কৰিছে , এই ভিত্তিত যে ই এনে বস্ত্ৰ শ্ৰমিকৰ ১৫ শতাংশতকৈ বেছি তেনেকুৱা শ্ৰমিকক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। দ্বিতীয়টোৰ নাম "মিল মাজদুৰ সভা", যাৰ আপীলকাৰীসকল বিষয়ববীয়া, কিন্তু এই সংঘই ১৫ শতাংশতকৈও কম প্ৰতিনিধিত্ব কৰে; আৰু তৃতীয়টো হৈছে "গিৰ্নি কামগাৰ ইউনিয়ন" যিয়ে সৰ্বনিম্ন শতাংশ শ্ৰমিকক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। এটা সাধাৰণ কথা যে ওপৰৰ তিনিটা ইউনিয়নৰ সদস্যৰ বাহিৰেও প্ৰায় ৬৫ শতাংশক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা বৃহৎ সংখ্যক শ্ৰমিক অসংগঠিত আৰু কোনো ইউনিয়নৰ নহয়।

১৯৪৯ চনৰ ৯ ডিচেম্বৰত প্ৰতিনিধি সংঘই বোম্বাই ঔদ্যোগিক সম্পৰ্ক আইন, '১৯৪৬ৰ ধাৰা ৪২ৰ অধীনত বম্বেৰ মিল মালিক সংস্থাক সেই বছৰৰ বাবে বোনাছ দাবী কৰি পৰিৱৰ্তনৰ জাননী দিছিল। ২৩ ডিচেম্বৰত উক্ত আইনৰ ২৩ নং ধাৰাত এই বিবাদ বম্বে চৰকাৰে ঔদ্যোগিক আদালতলৈ প্ৰেৰণ কৰে। এই বিবাদ বিচাৰাধীন হৈ থকাৰ সময়তে ঔদ্যোগিক বিবাদ (আপিল ন্যায়াধিকৰণ) আইন (১৯৫০ চনৰ XLVIII নং) যাক ইয়াৰ পিছত আপীল ন্যায়াধিকৰণ আইন বুলি কোৱা হয়, ১৯৫০ চনৰ ২০ মে 'ৰ পৰা বলবৎ হয়। ৭ জুলাইত ঔদ্যোগিক আদালতে ৰায়দান দিছিল আৰু ১৩ জুলাইত ৰায়টো প্ৰকাশ পাইছিল। ৯ আগষ্টত এই ৰায়ত অসন্তুষ্ট মিল অনাৰ্ছ এছ'চিয়েশ্যনে আপীল ন্যায়াধিকৰণৰ সন্মুখত আপীল আবেদন জনায় আৰু ১০ আগষ্টত বোনাছ কেনেকৈ দিব লাগে তাৰ নিৰ্দেশ দি এটা অন্তৰ্বৰ্তী আদেশ জাৰী কৰা হয়। ১৪, ১৫ আৰু ১৬ আগষ্টত আপীলকাৰীসকলে বস্ত্ৰ উদ্যোগৰ শ্ৰমিকসকলক ধৰ্মঘট কৰিবলৈ আহ্বান জনাই ভাষণ প্ৰদান কৰে। ইয়াৰ পিছতে শ্ৰম আয়ুক্তগৰাকীয়ে ২৮ আগষ্টত প্ৰেচিডেঞ্চি দণ্ডাধীশৰ সন্মুখত অভিযোগ দাখিল কৰি আপীল ন্যায়াধিকৰণ আইনৰ ২৭ নং ধাৰাত আপীলকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে অপৰাধ কৰাৰ অভিযোগ উত্থাপন কৰে। মিল মাজদুৰ সভাই তেওলোকক আবেদনৰ পক্ষ কৰিবলৈ আৱেদন কৰিছিল, কিন্তু সেই আবেদন নাকচ কৰা হয়। ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰা অনুসৰি আপীলকাৰীসকলক প্ৰেচিডেঞ্চি দণ্ডাধীশে দোষী সাব্যস্ত কৰিছিল যদিও উচ্চ ন্যায়ালয়ে আপীলত তেওঁলোকৰ শাস্তি হ্ৰাস কৰিছিল।

আপীলকাৰীৰ হৈ দুটা মূল বিতৰ্ক উত্থাপন কৰা হয়, প্ৰথমতে যে আপীল ন্যায়াধিকৰণ আইনৰ ২৭ নং ধাৰাত দোষী সাব্যস্ত কৰাটো অবৈধ আছিল, কাৰণ আপীল ন্যায়াধিকৰণৰ আগত এই ৰায়দানৰ বিৰুদ্ধে কোনো যোগ্য আৰু বৈধ আপীল কৰা হোৱা নাছিল আৰু দ্বিতীয়তে, আইনখনৰ ২৭ নং ধাৰাটো সংবিধানৰ ১৯(১)(ক) আৰু (গ) আৰু ১৪ অনুচ্ছেদৰ অধীনত আপীলকাৰীসকলৰ মৌলিক অধিকাৰৰ বিৰোধী হোৱাৰ বাবে ই নিষিদ্ধ। দুয়োটা বিবাদকে বিদ্বান বিচাৰক দুজনে প্ৰতিহত কৰিছিল যিয়ে পৃথক কিন্তু সমান্তৰাল ৰায় দিছিল। আমাৰ সন্মুখত বিতৰ্কবোৰ পুনৰাবৃত্তি কৰা হৈছে।

প্ৰথমটো বিবাদৰ সৈতে মোকাবিলা কৰিবলৈ হ'লে আপীল ন্যায়াধিকৰণ আইনখনৰ কিছুমান বিধানৰ উল্লেখ কৰাটো প্ৰয়োজন হ'ব। সেই আইনৰ ৭ নং ধাৰাত ঔদ্যোগিক

ন্যায়াধিকৰণৰ যিকোনো ৰায় বা সিদ্ধান্তৰ পৰা আপীল ন্যায়াধিকৰণত আপীল কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে:

(ক) যদি আপীলত আইনৰ কোনো গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰশ্ন জড়িত হৈ থাকে; অথবা

(খ) ৰায়দান বা সিদ্ধান্ত তলত দিয়া যিকোনো বিষয়ৰ সন্দৰ্ভত হ'ব, যথা :-

(১) মজুৰি,

(২) বোনাছ বা ভ্ৰমণ ভাট্টা,

ধাৰা ২৪(খ) অনুসৰি কোনো ঔদ্যোগিক প্ৰতিষ্ঠানত নিয়োজিত শ্ৰমিকক আপীল ন্যায়াধিকৰণত আপীল বিচাৰাধীন হৈ থকাৰ সময়ত ধৰ্মঘট কৰাত বাধা আৰোপ কৰা হৈছে আৰু ২৫ নং ধাৰাত ধৰ্মঘট আৰু লক আউটক অবৈধ বুলি গণ্য কৰা হয় যদিহে ধাৰা ২৪ৰ বিধান উলংঘা কৰি আৰম্ভ কৰা বা অব্যাহত ৰখা হয়। তাৰ পিছত ২৭ নং ধাৰাত উল্লেখ কৰা শাস্তিৰ কথা আহে য'ত কোৱা হৈছে : "যিকোনো ব্যক্তিয়ে , যিয়ে আনক এই আইনৰ অধীনত অবৈধ ধৰ্মঘট বা লক-আউটৰ আগুৱাই নিয়াৰ বাবে আনক উচটনি দিয়ে বা অন্য কোনো ধৰণে কাম কৰে, যিটো এই আইনৰ অধীনত অবৈধ, এই আইনৰ অধীনত ছমাহলৈকে কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি হ 'ব, বা জৰিমনা হ'ব পাৰে যিটো এক হাজাৰ টকালৈকে বৃদ্ধি কৰিব পাৰি বা দুয়োটাই হ'ব পাৰে ।" প্ৰশ্ন হয় আপীলকাৰীসকলে ধাৰা ২৭ৰ অধীনত নিজকে বিচাৰৰ বাবে জগৰীয়া কৰিছিল নেকি কাৰণ তেওঁলোকে আপীল ন্যায়াধিকৰণৰ সন্মুখত বিচাৰাধীন হৈ থকাৰ সময়তে ধৰ্মঘটৰ বাবে উচটনি দিছিল।

ইয়াত কোৱা হৈছে যে ২৪ নং ধাৰাত বৈধ আৰু যোগ্য আপীলৰ বিচাৰাধীন হৈ থকাৰ কথা কোৱা হৈছে, কিন্তু যিহেতু আইনৰ অধীনত কোনো বৈধ বা যোগ্য আপীল বিচাৰাধীন হৈ থকা নাছিল, সেয়ে আপীলকাৰীসকলে ধাৰা ২৭ৰ অধীনত কোনো অপৰাধ কৰা নাছিল। এই বিতৰ্ক আমি মানি ল'ব পৰা নাই। সাধাৰণ আৰু প্ৰাকৃতিক নিৰ্মাণৰ ওপৰত ২৪ নং ধাৰাত ইয়াৰ প্ৰয়োগৰ বাবে ইয়াতকৈ বেছি প্ৰয়োজন নহয় যে আপীল বিচাৰাধীন থাকিব লাগে আৰু ভাষাটোত কোনো কথা নাই যিয়ে অৰ্হতাৰ প্ৰৱৰ্তনক ন্যায্যতা প্ৰদান কৰিব পাৰে যে ই বৈধ বা দক্ষ হ'ব লাগে।

আপীল বৈধ বা যোগ্য হয়নে সেয়া সম্পূৰ্ণৰূপে সেই নিৰ্ভৰ কৰিব আপীল আদালতৰ ওপৰত, যাৰ সন্মুখত আপীল দাখিল কৰা হয়, সেইটো নিৰ্ণয় হব আপীলৰ শুনাৰ পিছতহে, কিন্তু এটা পক্ষক আপীল দাখিল কৰাত বাধা দিব পৰা একো নাই যিটো শেষত অযোগ্য পোৱা যাব পাৰে উদাহৰণস্বৰূপে যেতিয়া ইয়াক সীমাবদ্ধতাৰ দ্বাৰা নিষিদ্ধ বুলি ধৰা হয় বা ই সেই আদালতৰ সন্মুখত মিছা নহয় বা দেৱানী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাৰ ধাৰা ১০০ৰ অধীনত তথ্যৰ দ্বাৰা সিদ্ধান্ত লোৱা হয়। এনে আপীল যিকোনো ভিত্তিতে অবৈধ্য বুলি ধৰাৰ পৰাই এইটো বুজা নাযায় যে আদালতৰ সন্মুখত কোনো আপীল বিচাৰাধীন নাছিল। ভাৰতীয় সীমাবদ্ধতা আইনখনৰ ১৮২(২) অনুচ্ছেদত আপীল আদালতৰ চূড়ান্ত ডিক্ৰী বা আদেশৰ তাৰিখৰ পৰা চলিবলগীয়া ডিক্ৰী বা আদেশ কাৰ্যকৰী কৰাৰ বাবে তিনি বছৰৰ সীমাবদ্ধতাৰ সময়সীমা নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে , "যেতিয়া আপীল কৰা হৈছে।" প্ৰিভি কাউন্সিলে পিছৰ বাক্যাংশটোক এনেদৰে ব্যাখ্যা কৰিছিল যে আপীল আদালতৰ কোনো পক্ষই ইয়াৰ অধীনস্থ আদালতৰ ডিক্ৰী বা আদেশ বাতিল বা সংশোধন কৰিবলৈ কৰা যিকোনো আবেদন ওপৰৰ বিধানৰ অৰ্থৰ ভিতৰত "আপিল" , যদিও ই অনিয়মিত বা অযোগ্য, বা ইয়াৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত ব্যক্তিসকল কাৰ্যকৰী কৰিবলৈ আবেদনখন পক্ষ নাছিল, বা ই সমগ্ৰ ডিক্ৰী বা আদেশটোক বিপন্ন কৰা নাছিল। তেওঁলোকে আবেদন বা জড়িত লোকসকলৰ সন্দৰ্ভত কোনো অতিৰিক্ত সবিশেষ বা চৰ্ত বিবেচনা কৰা নাছিল । [নগেন্দ্ৰ নাথ দে আৰু আন এজন বনাম বুৰেশ চন্দ্ৰ ডে আৰু অন্যান্য ৪ (1)]. আমি বিবেচনা কৰোঁ যে আমাৰ সন্মুখত উত্থাপিত বিতৰ্কই প্ৰৱৰ্তন কৰাৰ উদ্দেশ্যেৰে কোনো যোগ্যতাসম্পন্ন শব্দ সন্নিৱিষ্ট নকৰাকৈয়ে "আপিল" শব্দটোক ইয়াৰ সাধাৰণ আৰু স্বাভাৱিক অৰ্থত ব্যাখ্যা কৰিব লাগিব।

আপীলকাৰীসকলে পৰামৰ্শ দিয়া ধৰণে "আপিল" শব্দটোৰ ব্যাখ্যা নকৰাৰ আন এটা কাৰণো আছে আৰু সেয়া হ'ল এই বিধান প্ৰৱৰ্তনৰ সময়ত আইন সভাই চিন্তা কৰিছিল যে যেতিয়ালৈকে বিষয়টো আপীল আদালতত বিচাৰাধীন হৈ আছে , তেতিয়ালৈকে ঔদ্যোগিক শান্তি বিঘ্নিত কৰা উচিত নহয়, লাগিলে সেই আপীল আইনগতভাৱে যোগ্য হওঁক বা নহওঁক। যদি এই কথা সঁচা নাছিল, তেন্তে পক্ষসমূহে আপীল বৈধ নে নহয় সেই সম্পৰ্কে আদালতৰ কৰ্তৃত্বক কেৱল আওকাণ কৰিব পাৰিলেহেঁতেন। ইয়াৰ ফলত সংঘাতৰ সৃষ্টি হ'ব পাৰে আৰু ২৭ নং ধাৰাত নিৰ্ধাৰণ কৰা শাস্তি এৰাই চলিব পাৰে। আপীলকাৰীসকলে শ্ৰমিকসকলক তথাকথিত ভাল ভাবি উচটনি দিয়াৰ কোনো ন্যায্যতা নাছিল যে তেওঁলোকে অযোগ্য বুলি ভবা আপীলৰ ক্ষেত্ৰত ২৭ নং ধাৰা প্ৰযোজ্য নাছিল। এই দৃষ্টিভংগীত এইটো বিবেচনা কৰাটো প্ৰয়োজনীয় নহয় যে কোনো

কাৰ্য্যবিধিৰ পেণ্ড্রিচিৰ সময়ত আপীলৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰিলে সেই কাৰ্য্যবিধিৰ পক্ষসমূহৰ অধিকাৰত প্ৰভাৱ পৰিব পাৰে নেকি আৰু বিচাৰধীন কাৰ্য্যবিধিৰ আদেশক আপীলযোগ্য কৰি তুলিব।

দ্বিতীয়টো বিতৰ্ক সংবিধানৰ ১৯(১) (ক) আৰু (গ) অনুচ্ছেদৰ সৈতে পঢ়া ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত আপীলকাৰীসকলৰ অধিকাৰ উলংঘা কৰা সৈতে জড়িত। এই বিতৰ্ক বুজিবলৈ হ'লে বম্বে ঔদ্যোগিক সম্পৰ্ক আইন, ১৯৪৬ৰ বিধানসমূহৰ উল্লেখ কৰাটো প্ৰয়োজনীয় হ'ব।

ধাৰা ৩, উপধাৰা (৩২)ত "কৰ্মচাৰীৰ প্ৰতিনিধি"ৰ সংজ্ঞা দিয়া হৈছে ধাৰা ৩০ৰ অধীনত তেনেদৰে কাম কৰা অধিকাৰী হিচাপে আৰু "প্ৰতিনিধি সংঘ,"ক আইনৰ অধীনত প্ৰতিনিধি সংঘ হিচাপে পঞ্জীয়নভুক্ত সংঘ হিচাপে সংজ্ঞায়িত কৰা হৈছে [উপধাৰা (৩৩)]।

১২ নং ধাৰাত ইউনিয়নৰ পঞ্জীয়কক নিযুক্তি দি নিৰ্দেশ দিয়া হৈছে :

(ক) আইনখনৰ বিধানসমূহৰ অধীনত তেওঁৰ দ্বাৰা পঞ্জীয়ন কৰা সংঘৰ পঞ্জী, আৰু

(খ) অনুমোদিত সংঘৰ তালিকা।

১৩ নং ধাৰাত পঞ্জীয়কৰ দ্বাৰা সংঘৰ পঞ্জীয়নৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে । প্ৰথম উপ-অংশৰ দ্বাৰা এটা সংঘক স্থানীয় অঞ্চলৰ এটা উদ্যোগৰ বাবে "প্ৰতিনিধি সংঘ" হিচাপে পঞ্জীয়ন কৰিব পাৰি যদিহে ইয়াৰ আবেদনৰ তাৰিখৰ তিনিমাহৰ আগৰ গোটেই সময়ছোৱাৰ বাবে যিকোনো স্থানীয় অঞ্চলৰ যিকোনো উদ্যোগত নিয়োজিত মুঠ কৰ্মচাৰীৰ ১৫ শতাংশতকৈ কম নহয়। যদি কোনো সংঘই সেই চৰ্ত পূৰণ নকৰে , আৰু সদস্যপদ পাঁচ শতাংশতকৈ কম নহয় , তেন্তে ইয়াক "যোগ্য সংঘ" হিচাপে পঞ্জীয়ন কৰিব পাৰি। যদি এই দুয়োটা সংঘৰ কোনো এটা উদ্যোগৰ ক্ষেত্ৰত পঞ্জীয়ন কৰা হোৱা নাই , তেন্তে ১৫ শতাংশতকৈ বেছি সদস্য থকা সংঘ ই পঞ্জীয়কৰ ওচৰত "প্ৰাথমিক সংঘ" হিচাপে পঞ্জীয়ন কৰিবলৈ আবেদন জনাব পাৰে। এইটো এটা সাধাৰণ কথা যে ৰাষ্ট্ৰীয় মিল মাজদুৰ সংঘ প্ৰথম শ্ৰেণীৰ অন্তৰ্গত আৰু যিটো আপীলকাৰীসকল সংঘৰ বিষয়ববীয়া, যিটো দ্বিতীয়টোৰ অধীনত আহে , অৰ্থাৎ ই এটা যোগ্য সংঘ। ই পঞ্জীয়ন ১৫ নং ধাৰাত বাতিল কৰিব পাৰিব যদি ভুলতে ক্ৰয় কৰা হৈছে , ভুলকৈ বৰ্ণনা

কৰা হৈছে বা জালিয়াতি বা যদি সদস্য সংখ্যা ১৩ৰ অধীনত পঞ্জীয়নৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় নূন্যতম সংখ্যাত কৈ কমি গৈছে ।

যুক্তি দিয়া হয় যে আপীলকাৰীসকলৰ বাক আৰু মত প্ৰকাশৰ স্বাধীনতা আৰু ১৯(১) (ক) আৰু (গ) অনুচ্ছেদৰ অধীনত সংঘ বা সংঘ গঠনৰ অধিকাৰ , ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ সৈতে পঢ়া , আইনৰ আগত সমতাৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰা বা আইনসমূহৰ সমান সুৰক্ষা আইনৰ দ্বাৰা উলংঘা কৰা হৈছে, যিহেতু ই কৃত্ৰিম পৰীক্ষা অৰ্থাৎ অধিক শতাংশ সদস্যক অধিক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়ে অৰ্থাৎ ১৫ শতাংশতকৈ কম নহয়। এই বিতৰ্কত আমি কম যোগ্যতা দেখা পাওঁ। এইটো স্পষ্ট যে আইনখনে বস্ত্ৰশিল্পৰ শ্ৰমিকসকলৰ বাক আৰু মত প্ৰকাশৰ স্বাধীনতা বা তেওঁলোকৰ সংঘ বা সংঘ গঠনৰ অধিকাৰৰ ওপৰতো কোনো বাধা আৰোপ কৰা নাই, সঁচাকৈয়ে এইটো অস্বীকাৰ কৰা নহয় যে শ্ৰমিকসকলে ইতিমধ্যে তিনিটা সংঘ গঠন কৰিছে , যদিও তেওঁলোকে বোম্বাইত সকলো শ্ৰমিকক অন্তৰ্ভুক্ত নকৰে , যাৰ ফলত ৬৫ শতাংশ শ্ৰমিক অসংগঠিত হৈ পৰে। এই বিধিৰ জৰিয়তে সংঘক "প্ৰতিনিধি সংঘ" বুলি অভিহিত কৰিব পৰাকৈ ১৫ শতাংশ সদস্য নূন্যতম অৰ্হতা নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে যাতে নিয়োগকৰ্তাৰ সৈতে তেওঁলোকৰ সম্পৰ্কত সমগ্ৰ শ্ৰমিকৰ স্বাৰ্থক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব পাৰে। ১৫ শতাংশতকৈ কম নোহোৱাটো পৰীক্ষা হিছাপে ৰখাৰ পিছত বস্ত্ৰ শ্ৰমিকৰ হৈ বিবাদত আপীলকাৰীৰ দৰে আন কোনো সংঘক হস্তক্ষেপ কৰিবলৈ নিদিয়াটো সম্পূৰ্ণ যুক্তিসংগত আছিল , যেতিয়া তেওঁলোকে নূন্যতম শতাংশ সদস্য নাথাকে বা যেতিয়া তেওঁলোকৰ সদস্য সংখ্যা নিৰ্ধাৰিত শতাংশৰ তললৈ নামি গ ’ল। এইটো আপীলকাৰীসকলৰ বাবে সেই শতাংশ বা তাতোকৈ অধিক শতাংশক তালিকাভুক্ত কৰা আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় মিল মাজদুৰ সংঘৰ ওপৰত অগ্ৰাধিকাৰ দাবী ক ৰিবলৈ নিখুঁতভাৱে মুকলি যাতে সকলো শ্ৰমিকৰ স্বাৰ্থক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব পৰা যায়। আপীলকাৰীসকলৰ বাক আৰু মত প্ৰকাশৰ স্বাধীনতাৰ অধিকাৰ বঞ্চিত কৰা হোৱা নাই, সংঘ বা সংঘ গঠন কৰাতো নিষিদ্ধ কৰা হোৱা নাই। এই আইনখনে বস্ত্ৰশিল্পৰ শ্ৰমিকৰ মাজত কোনো শ্ৰেণী হিচাপে কোনো বৈষম্য নকৰে যদিও এটা যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজন নিৰ্ধাৰণ কৰে যে ইউনিয়নৰ সদস্য সকলৰ এটা নিৰ্দিষ্ট শতাংশই আনক বাদ দি শ্ৰমিকসকলক এটা শ্ৰেণী হিচাপে প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবলৈ দিয়া হ ’ব, কিন্তু আন ইউনিয়ন বা অন্যান্য শ্ৰমিকসকলে নতুনকৈ ইউনিয়ন গঠন কৰি অধিক শতাংশ নামভৰ্তি কৰাত বাধা দিব নোৱাৰে যাতে একমাত্ৰ প্ৰতিনিধিত্বৰ অধিকাৰ লাভ কৰিব পাৰে।

আপীলকাৰীসকলে তেওঁলোকৰ মৌলিক অধিকাৰ উলংঘা কৰা বুলি কৈ এই আইনখনক প্ৰত্যাহ্বান জনাইছে আৰু তথাপিও তেওঁলোকে নিজৰ বৈষম্যৰ গোচৰটো একেখন আইনৰ বিধানৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি লয়। এই স্থিতি যুক্তি বা নীতিৰ লগত মিল নাই।

গতিকে, আমি ধৰি লৈছোঁ , আপীলকাৰীসকলে তলৰ আদালতৰ আদেশ ত হস্তক্ষেপৰ বাবে কোনো গোচৰ কৰা নাই । আমি দোষী সাব্যস্ত আৰু শাস্তি প্ৰদান কৰাতো সমৰ্থন কৰি আপীলতো খাৰিজ কৰো।

আপীল খাৰিজ কৰা হল।

আপীলকাৰীৰ হৈ : ৰাজিন্দৰ নাৰায়ণ।

প্ৰতিপক্ষৰ হৈ : জি এইচ ৰাজাধ্যাক্ষ।

অনুবাদক- প্ৰণৱ জ্যোতি বৰা

জ্যেষ্ঠ অনুবাদক

গুৱাহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়

,

Section 13 deals with the registration of unions by the Registrar. page no 6 middle paragraph